

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

DPK-II-4670-31/13/30
140415-00624

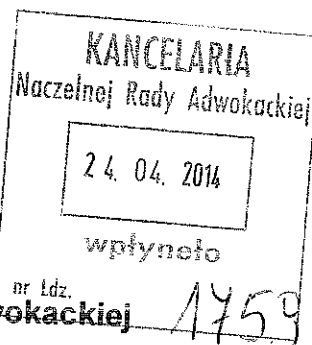
Warszawa, dnia 16 kwietnia 2014 r.

Pan

Andrzej Zwara

Prezes

Naczelnej Rady Adwokackiej

szanowny Panie Prezisie!

W załączeniu przesyłam projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze oraz niektórych innych ustaw, z uprzejmą prośbą o przedstawienie opinii w terminie do dnia 30 kwietnia 2014 r.

2 pomnożom

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Michał Królikowski

Michał Królikowski
PODSEKRETARZ STANU

Załącz. 1.

**Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o advokaturze
oraz niektórych innych ustaw**

1. Cel projektowanej ustawy oraz istota proponowanych rozwiązań.

Celem projektowanej ustawy jest uporządkowanie kwestii o charakterze ustrojowo – organizacyjnym w ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze (Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188, z późn. zm.), ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65, z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2014 r. poz. 134), dokonanie innych zmian legislacyjnych będących wynikiem obserwacji problemów związanych ze stosowaniem przepisów wyżej wymienionych ustaw, jak również wprowadzenie zmian dostosowawczych w ustawie – Prawo o advokaturze, ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.), ustawie z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 856, z późn. zm.) oraz ustawie o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.

W zakresie zmian ustrojowo – organizacyjnych należy wymienić: uchylenie przepisów o zespołach adwokackich, przyznanie Naczelnej Radzie Adwokackiej uprawnienia do określania opłaty za postępowanie w przedmiocie wpisu na listę adwokatów, uregulowanie kwestii podpisywania uchwał podejmowanych przez organy samorządu radców prawnych, wprowadzenie uprawnienia dla Ministra Sprawiedliwości do wydawania merytorycznych decyzji w postępowaniach odwoławczych od uchwał organów samorządów zawodowych odmawiających wpisu na listę adwokatów lub radców prawnych, a także zmianę w zakresie organów przeprowadzających test umiejętności z komisji właściwych w sprawie egzaminu wstępnego na aplikację adwokacką lub radcowską na komisje egzaminacyjne do przeprowadzania egzaminu adwokackiego lub radcowskiego.

Zmiany związane z obserwacjami dotyczącymi funkcjonowania niektórych regulacji obejmują: wprowadzenie wymogu składania przez kandydatów ubiegających się o wpis na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich oraz radców prawnych lub aplikantów radcowskich oświadczenia o toczących się względem nich postępowaniach dyscyplinarnych i karnych, wprowadzenie instytucji zawieszenia prawa do wykonywania zawodu adwokata, zrównanie sytuacji prawnej radców prawnych w odniesieniu do uprawnienia do dodatkowego wynagrodzenia z tytułu zastępstwa sądowego bez względu na miejsce zatrudnienia, a także uregulowanie sposobu ustalania kosztów przeprowadzania testu umiejętności oraz kwestii związanych z wynagrodzeniem przewodniczącego i członków komisji przeprowadzających test umiejętności.

Przewidywane zmiany o charakterze dostosowawczym wynikają z potrzeby doprecyzowania art. 24 ustawy – Prawo o advokaturze, jak również z uchylenia przepisów o zespołach adwokackich.

2. Zakres przewidywanej regulacji oraz zasadnicze kwestie wymagające uregulowania.

2.1. Propozycje zmian o charakterze ustrojowo – organizacyjnym.

2.1.1. Uchylenie przepisów o zespołach adwokackich (ustawa – Prawo o advokaturze).

W ustawie – Prawo o advokaturze zakłada się uchylenie przepisów odnoszących się do zespołów adwokackich.

Możliwość tworzenia zespołów adwokackich została wprowadzona ustawą z dnia 27 czerwca 1950 r. o ustroju advokatury (Dz. U. z 1959 r. Nr 8 poz. 41 oraz z 1962 r. Nr 66, poz. 329). Z mocy art. 3 ustawy z dnia 19 grudnia 1963 r. o ustroju advokatury (Dz. U. Nr 57, poz. 309 oraz z 1967 r. Nr 13, poz. 55) zawód adwokata można było wykonywać wyłącznie w zespole adwokackim lub społecznym biurze pomocy prawnej, tak więc przez następne lata, do momentu wejścia w życie ustawy – Prawo o advokaturze, praca w zespole adwokackim była w zasadzie jedyną formą wykonywania zawodu adwokata. Wraz z wejściem w życie ustawy – Prawo o advokaturze zespoły adwokackie były w dalszym ciągu podstawową formą wykonywania zawodu adwokata, przy czym w uzasadnionych wypadkach Minister Sprawiedliwości, na wniosek okręgowej rady adwokackiej, mógł

wyrazić zgodę na wykonywanie przez adwokata zawodu indywidualnie lub wspólnie z innym adwokatem. Należy zauważyć, że nowelizacja ustawy – Prawo o advokaturze dokonana przez ustawę z dnia 22 maja 1997 r. o zmianie ustawy – Prawo o advokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 75, poz. 471, z późn. zm.) wprowadziła istotną zmianę w filozofii patrzenia na formy wykonywania zawodu adwokata, na pierwszym miejscu wymieniając wykonywanie zawodu w kancelarii adwokackiej oraz dodając możliwość wykonywania zawodu w spółce cywilnej, jawnej lub komandytowej.

Wymaga podkreślenia, że na przestrzeni ostatnich lat liczba zespołów adwokackich zmniejszyła się z 41 w 2006 r. do 21 w 2013 r., natomiast liczba adwokatów wykonujących zawód w tych zespołach odpowiednio z 202 do 104. Tendencja wskazująca na spadek popularności tej formy wykonywania zawodu adwokata jest jeszcze bardziej widoczna jeśli spojrzeć na zaistniałe zmiany poprzez pryzmat wzrostu ogólnej liczby adwokatów z 8.549 w 2006 r. do 15.174 w 2013 r. Wykonywanie zawodu adwokata w zespole adwokackim dotyczy zatem obecnie niewielkiej liczby adwokatów, szczególnie jeśli wziąć pod uwagę wszystkie osoby wykonujące ten zawód (ok. 0,68% ogółu). W opozycji do powyższego pozostaje z kolei nieproporcjonalnie liczna grupa przepisów odnoszących się do zespołów adwokackich zawartych w ustawie – Prawo o advokaturze, jak również ich pozycja jako jednostek organizacyjnych advokatury wyposażonych w osobowość prawną.

Wraz z uchyleniem przepisów o zespołach adwokackich przewiduje się jednocześnie wprowadzenie unormowania o charakterze przejściowym, w myśl którego do zespołów istniejących w dacie wejścia w życie ustawy zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe do momentu przeprowadzenia ich likwidacji, jednakże nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2016 r. W przypadku nieprzeprowadzenia likwidacji w tym terminie, z dniem 1 stycznia 2017 r., z mocy prawa (tj. bez uchwały członków zespołu o jego rozwiązaniu), nastąpi otwarcie likwidacji istniejących w dalszym ciągu zespołów. W związku z tym konieczne będzie uwzględnienie w ustawie przepisów regulujących zasady i tryb likwidacji takich zespołów – analogicznie jak to jest w rozdziale VII (§ 37-42) uchwalonego przez Krajowy Zjazd Advokatury w dniu 23 listopada 1986 r. Regulaminu w sprawie zasad tworzenia, organizowania, funkcjonowania i rozwiązywania zespołów adwokackich oraz uczestniczenia w dochodzie zespołu.

Należy zaznaczyć, że uchylenie przepisów o zespołach adwokackich nie będzie miało negatywnego wpływu zarówno na funkcjonowanie advokatury, jak i działalność adwokatów

wykonujących aktualnie zawód w tej formie, gdyż będą oni mieli możliwość kontynuowania swojej działalności w jednej z pozostałych form, zaś dotychczasowe zespoły będą mogły stanowić bazę dla ewentualnego utworzenia kancelarii adwokackich, bądź też powołania spółek.

2.1.2. Przyznanie Naczelnej Radzie Adwokackiej uprawnienia do określania wysokości opłat związanych z decyzją w sprawie wpisu na listę adwokatów i aplikantów adwokackich oraz opłat manipulacyjnych (ustawa – Prawo o adwokaturze).

W aktualnym stanie prawnym kwestie opłat za postępowanie w przedmiocie wpisu na listę adwokatów są regulowane przez poszczególne okręgowe rady adwokackie w drodze uchwał. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 stycznia 2006 r., sygn. III ZS 2/05, wskazał, że „opłaty za wpis na listę adwokatów dla kandydatów do tej korporacji samorządowej powinny wynikać z regulacji ustawowych, które bezpośrednio przewidują obowiązek ponoszenia takich kosztów lub co najmniej zawierają ustawowe upoważnienie dla organów korporacji adwokackiej do ich ustanowienia”.

W związku z tym proponuje się, wzorem uregulowań zawartych w art. 60 pkt 11 ustawy o radcach prawnych, przyznanie Naczelnej Radzie Adwokackiej uprawnienia do określania wysokości opłat związanych z decyzją w sprawie wpisu na listę adwokatów i aplikantów adwokackich oraz opłat manipulacyjnych.

2.1.3. Uregulowanie kwestii podpisywania uchwał podejmowanych przez organy samorządu radców prawnych (ustawa o radcach prawnych).

Obecnie uchwały podejmowane przez organy kolegialne samorządu radcowskiego są podpisywane przez dwie osoby wskazane w Regulaminie działalności samorządu radców prawnych i jego organów (§ 17 ust. 4 i 5, § 45 ust. 5 i 6 oraz § 48 ust. 3), stanowiącym załącznik do uchwały nr 34/VII/2008 Krajowej Rady Radców Prawnych w sprawie uchwalenia Regulaminu działalności samorządu radców prawnych, wydanej na podstawie upoważnienia zawartego w art. 60 pkt 8 lit. a ustawy o radcach prawnych.

Mając na względzie potrzebę wyeliminowania sytuacji, w których uchwała organu byłaby podpisywana przez osobę nieuczestniczącą w posiedzeniu, proponuje się wprowadzenie zasady, że uchwały organów kolegialnych samorządu radców prawnych podpisuje osoba, która przewodniczyła posiedzeniu organu, gdy zostały one podjęte. Zgodnie z Regulaminem działalności samorządu radców prawnych i jego organów posiedzeniu rady

okręgowej izby radców prawnych przewodniczy dziekan, wyznaczony przez niego wicedziekan lub inny członek rady (§ 16 ust. 1), posiedzeniom Krajowej Rady Radców Prawnych – prezes lub wyznaczony przez niego wiceprezes (§ 44 ust. 1), zaś obradom zgromadzenia okręgowej izby radców prawnych oraz Krajowego Zjazdu Radców Prawnych – przewodniczący wybrany przez zgromadzonych zgodnie z zaproponowanym porządkiem obrad przez organ zwołujący.

2.1.4. Wprowadzenie uprawnienia dla Ministra Sprawiedliwości do wydawania merytorycznych decyzji w postępowaniach odwoławczych od uchwał organów samorządów zawodowych odmawiających wpisu na listę adwokatów lub radców prawnych (ustawa – Prawo o advokaturze i ustawa o radcach prawnych).

Potrzeba nowelizacji w tym zakresie jest wynikiem zaistniałej w orzecznictwie sądów administracyjnych rozbieżności na tle interpretacji przepisów art. 68 ust. 6a ustawy – Prawo o advokaturze oraz art. 31 ust. 2a ustawy o radcach prawnych, odnośnie stosowania ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267) przy orzekaniu przez Ministra Sprawiedliwości w postępowaniu zainicjowanym odwołaniem zainteresowanego od uchwały organu samorządowego w przedmiocie wpisu na listę uprawnionych do wykonywania zawodu lub radcy prawnego. Wątpliwości, jakie powstały w związku ze stosowaniem tych przepisów wiążą się z możliwością zastosowania przez Ministra Sprawiedliwości, orzekającego jako organ odwoławczy, rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 138 § 1 pkt 2 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego, tj. rozstrzygnięcia sprawy co do istoty. Na tym tle zarysowały się dwa poglądy. Zgodnie z pierwszym Minister Sprawiedliwości, rozpoznając odwołanie od decyzji Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej (Krajowej Rady Radców Prawnych), wydaje jedno z orzeczeń przewidzianych w art. 138 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego, ponieważ działa on jako organ odwoławczy w rozumieniu przepisów tej ustawy. W myśl drugiego Minister Sprawiedliwości nie ma możliwości dokonywania wpisu na listę adwokatów (radców prawnych) z uwagi na brak wyraźnego wskazania w przepisach uprawnienia do wydawania decyzji o charakterze reformatoryjnym. Z tego powodu w takich przypadkach Minister Sprawiedliwości jako organ nadzoru, stwierdzając naruszenie prawa, może działać wyłącznie kasatoryjnie.

W związku z powyższym istnieje potrzeba doprecyzowania regulacji ustawy – Prawo o advokaturze i ustawy o radcach prawnych poprzez przyznanie wprost Ministrowi

Sprawiedliwości uprawnienia do wydawania merytorycznych decyzji w postępowaniach odwoławczych od uchwał organów samorządów zawodowych odmawiających wpisu na listę adwokatów lub radców prawnych.

2.1.5. Zmiana w zakresie organów przeprowadzających test umiejętności z komisji właściwych w sprawie egzaminu wstępnego na aplikację adwokacką lub radcowską na komisje egzaminacyjne do przeprowadzania egzaminu adwokackiego lub radcowskiego (ustawa o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej).

W aktualnym stanie prawnym zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej test umiejętności dla kandydatów, którzy ubiegają się o wpis na listę adwokatów przeprowadzają komisje właściwe w sprawie egzaminu wstępnego na aplikację adwokacką, o których mowa w art. 75a ustawy – Prawo o adwokaturze, a dla kandydatów, którzy ubiegają się o wpis na listę radców prawnych – komisje egzaminacyjne, o których mowa w art. 33¹ ustawy o radcach prawnych. Skoro w świetle powołanej ustawy zdanie testu umiejętności jest jednym z koniecznych elementów uzyskania przez prawnika z Unii Europejskiej wpisu na listę adwokatów lub radców prawnych należy przyjąć, że test ten wykazuje większe podobieństwo do egzaminu zawodowego niż egzaminu wstępnego na aplikację.

Mając powyższe na względzie w projekcie ustawy zakłada się zmianę w zakresie organów przeprowadzających test umiejętności z komisji właściwych w sprawie egzaminu wstępnego na aplikację adwokacką lub radcowską na komisje egzaminacyjne do przeprowadzania egzaminu adwokackiego lub radcowskiego.

2.2. Pozostałe zmiany będące wynikiem obserwacji problemów związanych ze stosowaniem przepisów ustaw samorządowych oraz ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.

2.2.1. Wprowadzenie wymogu składania przez kandydatów ubiegających się o wpis na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich oraz radców prawnych lub aplikantów radcowskich, oświadczenia o toczących się względem nich postępowaniach dyscyplinarnych i karnych (ustawa – Prawo o adwokaturze i ustawa o radcach prawnych).

Przepis art. 65 pkt 1 ustawy – Prawo o adwokaturze stanowi, że na listę adwokatów może być wpisany ten, kto jest nieskazitelnego charakteru i swym dotychczasowym

zachowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu adwokata. Analogiczną regulację zawiera w odniesieniu do radców prawnych art. 24 ust. 1 pkt 5 ustawy o radcach prawnych. Tożsamą przesłankę muszą spełniać osoby ubiegające się o wpis na listę adwokatów lub radców prawnych.

W celu wyposażenia właściwych organów samorządu adwokackiego i radców prawnych oraz Ministra Sprawiedliwości w instrument dający możliwość weryfikacji tego, czy kandydat spełnia powyższą przesłankę konieczne jest wprowadzenie w ustawach samorządowych wymogu składania przez kandydatów ubiegających się o wpis na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich oraz radców prawnych lub aplikantów radcowskich, oświadczenia o toczących się względem nich postępowaniach dyscyplinarnych i karnych.

2.2.2. Uregulowanie instytucji zawieszenia prawa do wykonywania zawodu (ustawa – Prawo o advokaturze).

Ustawa o radcach prawnych w art. 28 ust. 1 przewiduje instytucję zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego w wypadku: wykonywania zawodu adwokata, podjęcia pracy w organach wymiaru sprawiedliwości, w organach ścigania lub kancelarii notarialnej oraz podjęcia pracy w Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Dalsze przepisy powołanej ustawy dookreślają tę instytucję i regulują tryb postępowania.

W odniesieniu do osób wykonujących zawód adwokata ustawa – Prawo o advokaturze nie przewiduje analogicznej regulacji. W praktyce organy samorządu adwokackiego prowadzą listę adwokatów wykonujących zawód oraz listę adwokatów niewykonywujących zawodu. Uzasadnione zatem jest uregulowanie przedmiotowej kwestii w odniesieniu do advokatury, tak jak w przypadku radców prawnych.

2.2.3. Zrównanie sytuacji prawnej radców prawnych w odniesieniu do uprawnienia do dodatkowego wynagrodzenia z tytułu zastępstwa sądowego bez względu na miejsce zatrudnienia (ustawa o radcach prawnych).

Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 22⁴ ust. 2 ustawy o radcach prawnych radca prawny jest uprawniony do dodatkowego wynagrodzenia w wysokości nie niższej niż 65% kosztów zastępstwa sądowego zasądzonych na rzecz strony przez niego zastępowanej lub jej przyznanych w ugodzie, postępowaniu polubownym, arbitrażu zagranicznym lub w postępowaniu egzekucyjnym, jeżeli koszty te zostały ściągnięte od strony przeciwnej, przy czym w państwowych jednostkach sfery budżetowej wysokość i termin wypłaty

wynagrodzenia określa umowa cywilnoprawna. Regulacja ta została skonstruowana jako norma o charakterze gwarancyjnym, będąca źródłem uprawnienia do dodatkowego wynagrodzenia w wysokości nie niższej niż (co najmniej) 65% kosztów zastępstwa sądowego. Przepis ten nie określa terminu wypłaty dodatkowego wynagrodzenia, przy czym w odniesieniu do radców prawnych zatrudnionych poza państwowymi jednostkami sfery budżetowej konkretyzację wysokości wynagrodzenia oraz terminu jego zapłaty pozostawia decyzji pracodawcy. Odmienne natomiast reguluje te kwestie w przypadku radców prawnych zatrudnionych w państwowych jednostkach sfery budżetowej, nakazując ich określenie w umowie cywilnoprawnej zawartej pomiędzy radcą prawnym i pracodawcą (art. 22⁴ ust. 2 ustawy zdanie drugie). Należy podkreślić, że na tle powyższych unormowań dochodzi do sporów interpretacyjnych prowadzących m. in. do odmowy ze strony pracodawców zawierania wymienionych umów cywilnoprawnych.

Mając powyższe na względzie w projekcie ustawy zakłada się zrównanie sytuacji prawnej radców prawnych w odniesieniu do uprawnienia do dodatkowego wynagrodzenia z tytułu zastępstwa sądowego bez względu na miejsce zatrudnienia, poprzez usunięcie wymogu zawarcia umowy cywilnoprawnej pomiędzy radcą prawnym zatrudnionym w państwowej jednostce sfery budżetowej a pracodawcą. Wskutek przedmiotowej nowelizacji wszystkim radcom prawnym wykonującym zawód w ramach stosunku pracy, bez względu na miejsce zatrudnienia, dodatkowe wynagrodzenie z tytułu zastępstwa sądowego będzie przysługiwało na takich samych zasadach.

2.2.4. Uregulowanie sposobu ustalania kosztów przeprowadzania testu umiejętności oraz kwestii związanych z wynagrodzeniem przewodniczącego i członków komisji przeprowadzających test umiejętności (ustawa o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej).

Ogólna norma statuująca zasadę, w myśl której wnioskodawca ponosi koszty przeprowadzania testu umiejętności wynika z art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 64, poz. 394).

Ustawa o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej nie zawiera regulacji w zakresie sposobu ustalania kosztów przeprowadzania testu umiejętności, którego zdanie umożliwia wpis na listę adwokatów lub listę radców prawnych prawnikowi z UE lub obywatelowi państwa członkowskiego UE,

posiadającemu kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów, o których mowa w art. 2 pkt 2 ustawy, oraz trybu ponoszenia, pobierania i zwrotu opłaty za przeprowadzenie tego testu.

Stosownie do treści art. 21 ustawy w zakresie nieuregulowanym przepisami działu III, do postępowania w przedmiocie wpisu na listę adwokatów lub listę radców prawnych prawnika z UE lub obywatela państwa członkowskiego UE, posiadającego kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów, o których mowa w art. 2 pkt 2, stosuje się przepisy ustawy – Prawo o advokaturze lub przepisy ustawy o radcach prawnych.

Na tle powyższego w praktyce stosowania ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej zaznaczyły się dwa poglądy. Zgodnie z pierwszym przy ustalaniu opłaty za test umiejętności należy odpowiednio stosować przepisy regulujące opłatę za egzamin wstępny – skoro zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy test umiejętności dla kandydatów, którzy ubiegają się o wpis na listę adwokatów przeprowadzają komisje właściwe w sprawie egzaminu wstępnego na aplikację advokacką, o których mowa w art. 75a ustawy – Prawo o advokaturze, a dla kandydatów, którzy ubiegają się o wpis na listę radców prawnych – komisje egzaminacyjne, o których mowa w art. 33¹ ustawy o radcach prawnych. Z kolei w myśl drugiego ponieważ przepis art. 21 ustawy stanowi o stosowaniu w zakresie nieuregulowanym przepisów ustawy – Prawo o advokaturze lub ustawy o radcach prawnych do postępowania w przedmiocie wpisu na listę adwokatów lub radców prawnych prawnika z UE, to w celu ustalenia opłaty za test umiejętności właściwsze wydaje się zastosowanie przepisów dotyczących uiszczania opłaty za egzamin advokacki lub radcowski, szczególnie biorąc pod uwagę, że zdanie tych egzaminów jest jedną z przesłanek wpisu na listę adwokatów lub radców prawnych, czyli może być traktowane jako element postępowania w przedmiocie wpisu na listę adwokatów lub radców prawnych.

Mając powyższe na względzie zakłada się uregulowanie w ustawie o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej sposobu ustalania kosztów przeprowadzania testu umiejętności. Opłata za test umiejętności będzie stanowić dochód budżetu państwa. Jednocześnie przewiduje się rozszerzenie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 26 ust. 2 ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej o uprawnienie Ministra Sprawiedliwości do określania w drodze rozporządzenia wysokości opłaty za test

umiejętności, a także trybu ponoszenia, pobierania i zwrotu opłaty za przeprowadzenie tego testu.

Ponadto uwzględniając specyfikę przeprowadzania testu umiejętności w stosunku do przeprowadzania egzaminów zawodowych proponuje się rozszerzenie wzmiankowanego upoważnienia ustawowego o uprawnienie Ministra Sprawiedliwości do określania w drodze rozporządzenia wysokości wynagrodzenia przewodniczącego i członków komisji egzaminacyjnych oraz trybu wypłacania tego wynagrodzenia, uwzględniając liczbę osób przystępujących do testu umiejętności, a także zakres i nakład ich pracy w zorganizowaniu i przebiegu testu umiejętności.

2.3. Zmiany o charakterze dostosowawczym.

2.3.1. Doprecyzowanie art. 24 ustawy – Prawo o advokaturze.

Zgodnie z art. 170 pkt 8 ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., art. 24 ustawy – Prawo o advokaturze utracił moc w zakresie uregulowanym przez tę ustawę. Następnie ustawa o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym została uchylona przez ustawę z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz. U. Nr 45, poz. 391), a ta przez obowiązującą aktualnie ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135). Mając na względzie powyższe norma prawna wynikająca z art. 24 ustawy – Prawo o advokaturze jest niejasna, a co za tym idzie przepis wymaga dostosowania do aktualnych uwarunkowań prawnych związanych z obowiązywaniem ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2.3.2. Nowelizacja niektórych ustaw w związku z uchYLENIEM przepisów o zespołach adwokackich.

Konsekwencją uchYLENIA przepisów o zespołach adwokackich będą zmiany dostosowawcze obejmujące ustawę o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę o samorządowych kolegiach odwoławczych oraz ustawę o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Termin wejścia w życie projektowanej ustawy.

Przewiduje się, że ustawa opracowana na podstawie przedmiotowego projektu założeń wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

4. Oświadczenie co do zgodności projektowanej regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Materia objęta projektem założeń pozostaje poza zakresem prawa Unii Europejskiej.

5. Ocena w zakresie tego, czy projekt ustawy będzie podlegał notyfikacji zgodnie z przepisami dotyczącymi funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Ustawa opracowana na podstawie projektu założeń nie będzie zawierała przepisów technicznych, a zatem nie będzie podlegała notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979) projekt założeń został zamieszczony w BIP na stronie podmiotowej RCL, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Nazwa projektu

Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze oraz niektórych innych ustaw

Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące
Ministerstwo Sprawiedliwości

Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu

Podsekretarz Stanu Michał Królikowski

Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu

Główny specjalista Zbigniew Pałka, tel. 22 52-12-464, e-mail palka@ms.gov.pl

W zakresie testu regulacyjnego: ekspert Kamil Joński, tel. 22 52-12-538, e-mail kamil.jonski@ms.gov.pl

Data sporządzenia

10 lutego 2014 r.

Źródło:

Decyzja Zespołu do spraw Programowania Prac Rządu

Nr w wykazie prac legislacyjnych i pozalegisłacyjnych Rady Ministrów
ZA27

1. Jaki problem jest rozwiązywany? (maksymalnie 100 słów)

1. Częściowa dezaktualizacja stanu prawnego
2. Wątpliwości interpretacyjne dotyczące obecnego stanu prawnego

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt (maksymalnie 100 słów)

Uporządkowanie kwestii o charakterze ustrojowo – organizacyjnym w ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych oraz ustawie z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej, dokonanie innych zmian legislacyjnych będących wynikiem obserwacji problemów związanych ze stosowaniem przepisów wyżej wymienionych ustaw, jak również wprowadzenie zmian dostosowawczych w ustawie – Prawo o adwokaturze, ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawie z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych oraz ustawie o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej

3. Jakie były analizowane inne rozwiązania, w tym rozwiązania pozalegisłacyjne? Dlaczego ich nie zastosowano?

Nie analizowano innych możliwości działań, ze względu na to, że mając na względzie charakter zidentyfikowanych problemów ich rozwiązanie wymaga podjęcia działań legislacyjnych

4. Jeżeli projekt wdraża prawo UE, jakie są przewidywane rozwiązania poza bezwzględnie wymaganymi przez UE?

Projekt pozostaje poza zakresem prawa UE

5. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Przedstawione przez Departament Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej rozwiązania, ujęte w przedmiotowym projekcie dotyczą problematyki szczegółowych rozwiązań związanych z organizacją i wykonywaniem zawodów adwokata i radcy prawnego. Potrzeba ich wprowadzenia jest wynikiem obserwacji funkcjonowania w praktyce przepisów regulujących wykonywanie zawodów adwokata i radcy prawnego. Badania porównawcze w zakresie rozwiązań istniejących m.in. w krajach członkowskich OECD/UE nie były zatem prowadzone.

6. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Adwokaci	15.174 w tym 12677 czynnie wykonujących zawód (31.12.2013)	Dane MS	Wprowadzenie instytucji zawieszenia prawa do wykonywania zawodu adwokata
w tym praktykujących w zespołach adwokackich	104 w 21 zespołach (31.05.2013)		
Radcowie prawni	31.236 (31.12.2012)	Dane MS	Zrównanie sytuacji prawnej radców prawnych w odniesieniu do uprawnienia do dodatkowego wynagrodzenia z tytułu zastępstwa sądowego, bez względu na miejsce

			zatrudnienia
Organy samorządu adwokatów i radców prawnych			Przyznanie NRA uprawnienia do określania opłaty za postępowanie w przedmiocie wpisu na listę adwokatów i aplikantów adwokackich oraz opłat manipulacyjnych (dotychczas regulowane przez poszczególne rady adwokackie), uprawnienie Ministra Sprawiedliwości do wydawania merytorycznych decyzji w postępowaniach odwoławczych od uchwał organów samorządów zawodowych odmawiających wpisu na listę adwokatów lub radców prawnych
Osoby ubiegające się o wpis na listę adwokatów i radców prawnych (w tym prawnicy zagraniczni)	Na listę adwokatów: 2012: 679 (484 egzaminowanych aplikantów) 2013: 2 178 (1 957 egzaminowanych aplikantów) Na listę radców prawnych: 2012: 1 719 (1 367 egzaminowanych aplikantów) 2013: 3 838 (3 484 egzaminowanych aplikantów) Na listy prawników zagranicznych 2012: 16 (adwokaci) 6 (radcowie) 2013: 10 (adwokaci) 10 (radcowie)	Dane MS	Przyznanie NRA uprawnienia do określania opłaty za postępowanie w przedmiocie wpisu na listę adwokatów i aplikantów adwokackich oraz opłat manipulacyjnych (dotychczas regulowane przez poszczególne rady adwokackie), uprawnienie Ministra Sprawiedliwości do wydawania merytorycznych decyzji w postępowaniach odwoławczych od uchwał organów samorządów zawodowych odmawiających wpisu na listę adwokatów lub radców prawnych; wprowadzenie obowiązku złożenia oświadczenia o toczących się względem nich postępowań dyscyplinarnych i karnych
Komisje właściwe do przeprowadzenia testu umiejętności	Minister Sprawiedliwości powołał w 2013 r na 2-letnią kadencję ▪ 24 komisje egzaminacyjne ds. aplikacji adwokackiej ▪ 19 komisji egzaminacyjnych ds. aplikacji radcowskiej. do przeprowadzenia egzaminu wyłącznie w 2013 ▪ 5 komisje egzaminacyjne ds. aplikacji adwokackiej ▪ 7 komisji egzaminacyjnych ds. aplikacji radcowskiej. Natomiast do		Zmiana organów przeprowadzających test umiejętności z komisji właściwych w sprawie egzaminu wstępnego na aplikację adwokacką lub radcowską na komisje egzaminacyjne do przeprowadzenia egzaminu adwokackiego lub radcowskiego

	jednostki samorządu terytorialnego	
	inne jednostki sektora finansów publicznych	
	przedsiębiorstwa (w tym MŚP)	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
	rynek pracy	
	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	

Korzyści w okresie 10 lat od wejścia w życie zmiany

		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	budżet państwa							
	jednostki samorządu terytorialnego							
	inne jednostki sektora finansów publicznych							
	przedsiębiorstwa (w tym MŚP)							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	budżet państwa							
	jednostki samorządu terytorialnego							
	inne jednostki sektora finansów publicznych							
	przedsiębiorstwa (w tym MŚP)							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	rynek pracy							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

Wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń:

10. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

IV kwartał 2014 r.

11. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

12. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)